

عنوان مقاله:

تقریری نوین از نظریه تبیین علی از کنش ارادی

محل انتشار:

فصلنامه حکمت اسلامی، دوره 11، شماره 40 (سال: 1403)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

مهدی عبدالهی - دانشیار و عضو هیئت علمی موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران

سیدحمید رضا حسنی - دانشیار و عضو هیئت علمی گروه فلسفه علوم انسانی پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، قم، ایران

خلاصه مقاله:

فیلسوفان اسلامی انسان را در کنش های ارادی اش «فاعل بالقصد» می دانند که افعال بدنی را با انگیزه دست یابی به غایتی انجام می دهد و وجود ذهنی غایت، علت غایی کنش است. این پژوهش به استناد منابع کتابخانه ای و با روش تحلیل و استدلال عقلی و درون نگری، مراحل و مبادی کنش ارادی را تبیین می کند. بنا بر این پژوهش، علت غایی کنش ارادی، وجود حبی غایت برای کنش گر است نه وجود ذهنی اش. مطلوب اصلی کنش گر در کنش ارادی، دست یابی به هدف مترتب بر آن است. اما چون هدف مزبور بدون انجام کنش تحقق نمی یابد، محبت به هدف به مثابه علت غایی موجب مطلوبیت فعل منتهی به آن و اقدام کنش گر به انجام آن می شود. غایت کنش نیز ممکن است مقدمه رسیدن به هدفی بالاتر باشد. در نتیجه مطلوبیتش تابع مطلوبیت غایت مترتب بر آن خواهد بود. در افعال ارادی مقاصد طولی متعددی وجود دارند که مطلوبیت هر هدف تابع مطلوبیت نتیجه مترتب بر آن است. به مقتضای امتناع تسلسل در علل حقیقی، سلسله علل غایی طولی یک کنش، یعنی محبت های طولی کنش گر به هر کنش و نتیجه مترتب بر آن باید به علت غایی نخستین منتهی شود. درون نگری کنش گر ارادی و استدلال عقلی نشان می دهند که این محبت اصیل، محبت کنش گر به خود و کمالات خود است

کلمات کلیدی:

کنش ارادی، فاعل بالقصد، علت غایی، حب به ذات

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2028831>

